Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 198 (698) ♦ Вівторок, 19 жовтня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Передплата-94

Шановні читачі газети!

Триває передплата на «Голос України».

Серед аргументів на користь газети: стабільність виходу (п'ять разів на тиждень); першодруки законів, що їх приймає парламент, нормативних актів Президента, Кабінету міністрів; об'єктивність — на сторінках «Голосу України» мають змогу висловити власну точку зору найнепримиренніші політичні суперники, народні депутати будь-якого рангу, фахівці, прості читачі; публікуються найсвіжіші новини з усіх куточків Української держави, з міжнародного життя; офіційна та ділова інформація.

Діловий світ держави вважає за найпрестижніше опублікувати свою рекламу саме в «Голосі України». Дієвість реклами вже підтвердило життя.

Передплатна ціна — 10 тисяч карбованців на місяць, 30 тисяч карбованців — на три, 60 тисяч карбованців — на півроку.

Індекс україномовного видання «Голосу України» — 60955. Індекс російськомовного «Голосу України» — 60997.

Передплата на «Голос України» приймається без будь-яких обмежень.

Продиктовано в номер

Нарада в Кабінеті міністрів

15 жовтня в Кабінеті міністрів України відбулася нарада з питань розвитку атомної енергетики і промисловості. В ній взяли участь Президент України Л. Кравчук, Голова Верховної Ради І. Плющ та виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра Ю. Звягільський. Було розглянуто комплекс питань щодо нинішніх виробничих та соціально- економічних потреб галузі, а також перспектив її розвитку до 2010 року.

Дзвони Янова — дзвони пам'яті

18 — 21 жовтня Міжнародний меморіальний фонд «Янівський табір» разом із Львівською обласною організацією «Меморіалу» проводять зустріч і наукову конференцію, присвячені трагічній даті — 50-річчю загибелі євреїв, українців, поляків та людей інших національностей в одному з найбільших концтаборів України. Мета зустрічі і Міжнародної наукової конференції «Голокост галицького єврейства: проблеми історії, політики, моралі» — вшанування пам'яті жертв фашистського геноциду, відновлення звільненої від ідеологічних стереотипів історичної правди про українсько-єврейські взаємини. 20 жовтня на місці масових розстрілів у «Долині смерті» відбудеться мітинг скорботи і встановлення пам'ятного знаку.

Учасників Міжнародної зустрічі та Міжнародної наукової конференції привітав Президент України Л.Кравчук.

Коли мовчання — не золото

Рада Безпеки ООН засудила мовчазне потурання з боку властей Союзної Республіки Югославія (Сербія і Чорногорія) двом сербським неурядовим організаціям, які здійснюють блокування Дунаю, перешкоджаючи вільному судноплавству і тим самим здійсненню законної торгівлі у регіоні. Адже власті СРЮ не вживають проти них ніяких заходів. І це — за наявності попередніх письмових зобов'язань Сербії і Чорногорії щодо забезпечення свободи і безпеки судноплавства по Дунаю...

І ще в одному СРЮ порушує власні зобов'язання: вона продовжує стягувати збори з іноземних суден, які йдуть транзитом по відрізку Дунаю, що розташований на її території.

Рада Безпеки ще раз поставила перед СРЮ вимогу забезпечити вільний міжнародний транспортний зв'язок по Дунаю.

Куди йде Республіка Крим?

Голова Верховної Ради Криму Микола Багров заявив, що він підписав з Президентом України Л.Кравчуком протокол доручень. Обговорювалась необхідність активніше впроваджувати в життя Закон України «Про розмежування повноважень між органами державної влади України та Республіки Крим» і про поглиблення режиму відкритої економіки в автономній республіці. Вирішено створити Кримський республіканський банк, Кримську міжбанківську валютну біржу, здійснити передачу Республіці Крим права на видачу ліцензій на торгівлю валютою. Буде укладено міжбюджетну угоду між урядами України і Республіки Крим. Досягнуто домовленості про одноканальну систему податків, тобто всі ці кошти тепер залишатимуться в автономній республіці. Крим матиме право реєстрації представництв іноземних фірм, що функціонують на півострові. Створюється система митного контролю Республіки Крим. Ця програма має бути реалізована до 1 грудня 1993 року.

Спостерігачі вважають, що Республіка Крим повільно, але наполегливо наближається до повної незалежності від України.

Даєш самостійність!

Одеська обласна Рада народних депутатів прийняла рішення «Про проведення економіко-правового експерименту в Одеській області щодо розширення економічної самостійності регіону». Передбачається встановлення спеціальних режимів зовнішньоекономічної діяльності, податкової політики, управління майном, що є в загальнодержавній власності тощо.

З метою оперативного управління регіоном облрада створює обласну адміністрацію, главою якої є голова облради. З питань господарського управління він підпорядкований Президентові України. За представником Президента в області залишається лише контроль за виконанням законів України. Дія ж Закону України «Про представника Президента України» на період проведення експерименту на території області припиняється.

Облрада звернулася до Президента і Верховної Ради України з пропозицією оперативно розглянути та ухвалити запропонований проект концепції проведення економіко-правового експерименту в області.

Перемога збірної України

Минулої суботи національна збірна України з футболу зустрілася з господарями фіналу чемпіонату світу-94 — футболістами США. Американці відкрили рахунок. А на 41-й хвилині рівновагу встановив Віктор Леоненко. Він же в другому таймі забив вирішальний гол красивим ударом здалеку — 2:1. Завтра наша команда в місті Сан-Дієго проведе товариську зустріч з національною збірною Мексіки

Метробуд і пасажири: між планами і можливостями

Щовечора біля станції Київського метрополітену «Осокорки» на автобусній зупинці збирається величезний натовп. І хоча автобуси, що йдуть на Харківський масив столиці, підходять один за одним, людей на зупинці не меншає. Захопивши часом не тільки тротуар, а ще й половину шосе з чотирьох смуг, натовп, як той рій, кидається до автобуса. Не всім вдається «сісти». Решта залишається чекати наступного.

Чекають пасажири і введення двох нових станцій метро — «Позняки» і «Харківська». Ось тоді вони зітхнуть полегшено.

Завдяки праці метробудівців кілька місяців тому вже введено станції «Славутич» і «Осокорки». Проте сьогодні не вистачає будівельних матеріалів, сутужно з металоконструкціями, низька заробітна плата. Це крім загальнодержавних проблем. Тож далеко не все залежить від людей у касках.

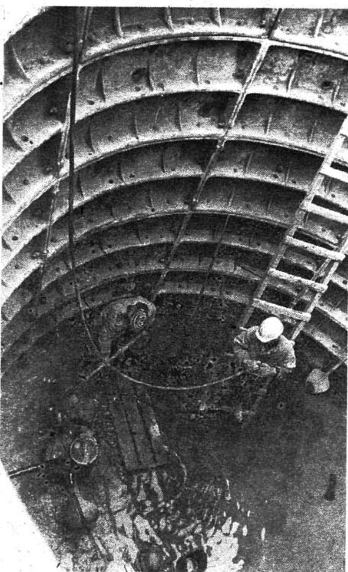
А ті, від кого залежить розв'язання принаймні частини питань, планують не лише добудувати ці дві станції, а й прокласти ще нову лінію метро. Коли так, усе буде, мабуть, гаразд.

Втім, сьогодні проблемне будівництво не те що лінії, а й навіть підземного переходу на Харківському шосе, розпочате мало не півроку тому. Через це, до речі, дістатися до метро стало теж складніше.

Олексій БРЕУС.

На знімках: на станції метро «Позняки»; бригадир В.Товстига; арматурник О.Полторанський та електрозварник М.Юрченко.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

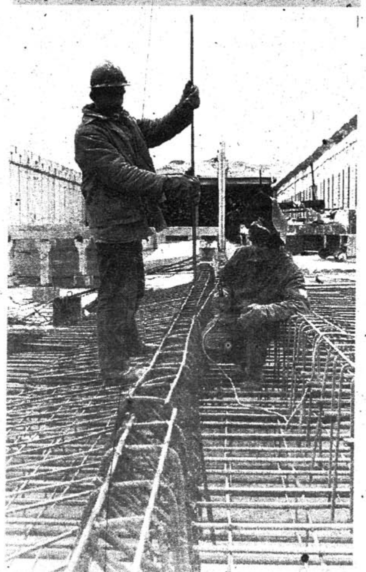

Абзац з листа

Попереду зима, яка для багатьох громадян України може стати холодною смертю. Чому ж ми так погано готуємося до неї? Чому не впроваджується жорсткий контроль за використанням усіх видів енергії на державних виробництвах? Чому не друкуються поради фахівців, як краще утеплювати квартири наших будинків, як треба будувати, щоб було тепло з малими витратами енергії, як сонячну енергію перетворити на електричну, як з біомаси одержати газ або рідкі вуглеводи?.. Економія всіх видів енергії повинна стати найпершою справою кожного.

Г.РАДЧЕНКО.

Кременчук.

Його Святості Святішому Архієпископу Константинополя — Нового Риму і Вселенському Патріархові ВАРФОЛОМЕЮ

Ваша Святосте!

Дозвольте подякувати Вам за Вашу готовність сприяти канонічному вирішенню проблем, що постали перед православними в Україні, а відтак і громадянській злагоді в нашій країні.

Ми глибоко усвідомлюємо, наскільки важливим є для всієї Православної Спільноти віднайдення цивілізованого шляху виходу із кризи, в яку потрапило українське православ'я.

У своєму ставленні до Церкви Українська держава виходить із принципів, що визнані світовою спільнотою: відокремлення Церкви від держави, рівність усіх конфесій перед Законом, сприяння Церкві у здійсненні її величної місії, повага до внутрішнього устрою і церковних канонів.

Втілюючи ці принципи у життя, Українська держава послідовно долає наслідки тоталітаризму квазіатеїстичного експерименту, залишених у цій царині.

Ми глибоко вдячні за Вашу постійну увагу до пошуку шляхів подолання кризи в українському православ'ї і поділяємо стурбованість можливими негативними наслідками цієї кризи для всього Вселенського Православ'я.

На нашу думку, необхідною умовою принципового оздоровлення релігійної ситуації в Україні мало б стати визнання незалежності Українського Православ'я, об'єднаного в рамках єдиної церковної організації, яка зберігає вільне спілкування з усією Православною Спільнотою. Сподіваємося, що Ваше сприяння цій справі матиме вирішальне значення для утвердження в Україні Автокефальної Православної Церкви, а таким чином й для встановлення релігійного миру і спокою у нашій країні, зміцнення позицій Святого Православ'я в Європі і світі.

Із свого боку Українська держава всіляко сприятиме об'єднавчому процесові, беззастережно поважаючи кожну з Православних Церков, які поки що не досягли взаєморозуміння, а також традиції і канони, що склалися у Православ'ї.

З повагою

Л. КРАВЧУК.

Новини

РОЗМЕЖОВУЮТЬСЯ

Підготовка до грудневих парламентських виборів жваво розпочалася у РФ. Наприкінці минулого тижня в Москві відбувся установчий з'їзд політичного блоку «Вибір Росії». На ньому ухвалено передвиборчу програму блоку та висунуто кандидатів на вибори до державної думи. 11 нинішніх міністрів та радників Президента Росії внесено до виборчих списків. Таким чином, вважають західні аналітики, в Росії створюється впливова і потужна президентська партія. Хоча сам Б. Єльцин не був присутній на з'їзді, заявивши, що прагне представляти увесь російський народ, а не «інтелектуальну демократичну еліту».

Минулої ж суботи в Новгороді створена «суперницька» партія, яка зветься Партією російської єдності та злагоди. Її очолив віце-прем'єр С. Шахрай. За його словами, ця політична організація буде більш центристською і захищатиме інтереси регіонів. Федерації.

ДИМИТРІЙ І—ПАТРІАРХ УАПЦ

На другому помісному Соборі УАПЦ, що відбувся недавно в Києві, триста делегатів з єпархій від Львівщини до Луганщини обрали єпископа Переяславського та Січеславського Димитрія (в миру Володимир Ярема) новим патріархом Київським та всієї України. У день свята Покрови в храмі Спаса на Берестові відбулася інтронізація Святішого патріарха.

Саме нинішній патріарх зробив найрішучіший крок в історії сучасного православ'я в Україні — звернувся з листом до тодішнього екзарха України митрополита Філарета з пропозицією виступити за звільнення церковного життя від диктату комуністичної влади, повернення до національних церковних традицій та до рідної мови в богослужінні. А переконавшись у неможливості дійти згоди з вищою ієрархією, першим в Україні на свято Преображення 1989 року оголосив про вихід своєї парафії (Храм святих Петра і Павла у Львові) з-під юрисдикції Московського патріархату. З того часу українське православ'я і стало на шлях незалежності. Святіший патріарх — відомий у світі знавець церковного малярства та архітектури.

У партіях і рухах

ПРОТИ КОМУНІСТІВ~УСІ РАЗОМ

НРУ, ПДВУ, ДемПУ, УРП, СДПУ, УСДП, ПЗУ, ХДПУ, УПШП, об'єднання «Нова Україна», КУН, «Меморіал» імені В. Стуса, Спілка українок, Українська студентська спілка, Українська соціально-демократична молодь, Ліберально-демократична спілка, ВОСТ та Українське об'єднання житлової кооперації (усього 18 суб'єктів, вибачте за довгий перелік, але важливо назвати всіх. — В. С.) підписали спільну заяву про співпрацю під час виборів до ВР України. В документі йдеться, що найбільша загроза майбутньому демократичної України та громадському суспільству, миру, злагоді, і добробуту людей у ній є перемога на виборах до парламенту 27 березня 1994 року постюмуністичних сил. Отже, виходячи з того, що плюралізм часом не дозволить висувати в округах єдиного демкандидата, автори заяви й оприлюднили принципи узгоджених дій: вимога змішаної або пропорційної виборчої системи, активна участь у формуванні виборчих комісій, відмова керівників громадських організацій від публічних заяв про підтримку тих чи інших політ. партій. А головне, коли є кілька демкандидатів, то «рішуче відмовитися від взаємного поборювання демократичних кандидатів, діяти за принципом: за себе агітує кожний сам, проти комуністичного кандидата — всі разом».

Отак. Те, що надмірне перебільшення сили посткомуністів може мати зворотний ефект — і спровокувати ліве об'єднання, і викликати симпатії виборців до тих, кого «б'ють разом», — автори, здається, не враховували.

Володимир СКАЧКО.

З ПІДПІЛЛЯ—ДО ПАРЛАМЕНТУ?

Члени ЦК новоствореної КПУ на прес-конференції в Києві були одностайні: вони — компартія третього тисячоліття, яка стоїть на принципах марксизму-ленінізму, але відмовляється від більшовицьких методів виконання програмних завдань, визнає всі форми власності, обстоює незалежну демократичну Україну. Були оприлюднені й три головні неокомуністичні гасла: «владу — народові», «власність — трудящим», «українському патріотизмові — так, а націоналізмові — ні».

КПУ, за словами нардепа Є. Мармазова, в союзі з СПУ, Селянською партією та Партією праці може претендувати на 20 відсотків мандатів у майбутньому парламенті. Його колеги були оптимістичні — понад 50 відсотків. А життя покаже...

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ ОБ'ЄКТІВ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА

З метою встановлення порядку проведення приватизації об'єктів незавершеного будівництва та земельних ділянок (їх оренди), відведених для будівництва цих об'єктів, **постановляю:**

1. Провести приватизацію об'єктів незавершеного будівництва, тривалість будівництва яких перевищує нормативну більш як у два рази або рівень будівельної готовності становить менше 50 відсотків, та законсервованих будов (далі — об'єкти незавершеного будівництва).

Об'єкти незавершеного будівництва з вищим рівнем будівельної готовності можуть бути приватизовані в порядку, передбаченому цим Указом, за відсутності джерел їх фінансування і за наявності згоди органу, уповноваженого управляти відповідним державним майном.

Приватизації підлягають об'єкти незавершеного будівництва, фінансування яких здійснювалось за рахунок державного, республіканського (Республіки Крим) та місцевих бюджетів, а також коштів державних підприємств та їх об'єднань.

Одночасно з приватизацією об'єктів незавершеного будівництва приватизуються (орендуються) земельні ділянки, відведені в установленому порядку для будівництва цих об'єктів. Земельні ділянки, що не можуть передаватися у приватну власність відповідно до статті 4 Земельного кодексу України, надаються в оренду не менш як на 50 років з правом першочергового їх придбання орендарем або його правонаступником у разі зняття заборони на передачу зазначених ділянок у приватну власність.

2. Право на приватизацію об'єктів незавершеного будівництва та земельних ділянок (їх оренду), відведених для цього будівництва, мають:

громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства;

юридичні особи, зареєстровані на території України, в статутному фонді яких відсутня частка державної власності;

юридичні особи зарубіжних держав.

3. Рішення про приватизацію об'єктів незавершеного будівництва приймають Фонд державного майна України, органи приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць (далі — органи приватизації) щодо об'єктів, які перебувають відповідно у загальнодержавній, Республіки Крим та комунальній власності, за участю Державного комітету України по земельних ресурсах або його органів на місцях.

Рішення про приватизацію об'єкта незавершеного будівництва є одночасно рішенням про приватизацію (оренду) земельної ділянки, яка відведена для такого будівництва.

Якщо об'єкт незавершеного будівництва знаходиться на частині земельної ділянки, що відведена державному підприємству, то Державний комітет України по земельних ресурсах разом з адміністрацією підприємства у двотижневий строк визначають розмір земельної ділянки, що приватизується чи орендується.

4. Приватизація об'єктів незавершеного будівництва здійснюється шляхом їх продажу на аукціоні або за конкурсом. Порядок проведення аукціону та конкурсу визначається відповідним законодавством. При цьому комісія з приватизації не створюється і план приватизації не розробляється.

5. Вартість об'єкта незавершеного будівництва визначається органом приватизації виходячи з відновної вартості з урахуванням індексу інфляції. Вартість земельної ділянки визначається Державним комітетом України по земельних ресурсах чи його органами на місцях на підставі експертної оцінки.

Сума вартості об'єкта незавершеного будівництва та земельної ділянки є початковою ціною продажу на аукціоні або за конкурсом.

6. Порядок укладення договорів купівлі-продажу та оплати об'єкта незавершеного будівництва і земельної ділянки визначається відповідним законодавством. При цьому окрема ціна об'єкта незавершеного будівництва та земельної ділянки визначається пропорційно їх початковій вартості виходячи з остаточної ціни продажу на аукціоні (за конкурсом).

7. Представник органу приватизації і новий власник підписують у п'ятиденний строк після сплати повної ціни продажу об'єкта незавершеного будівництва акт передачі об'єкта, а орган приватизації видає покупцю свідоцтво про власність на об'єкт незавершеного будівництва.

8. Право власності покупця на земельну ділянку, на якій знаходиться об'єкт незавершеного будівництва, виникає з моменту реєстрації свідоцтва про власність на об'єкт незавершеного будівництва місцевим органом Державного комітету України по земельних ресурсах, про що робиться відповідний запис у земельно-кадастрових документах і що посвідчується державним актом на право власності на землю.

Якщо земельна ділянка не приватизується, відповідна місцева Рада народних депутатів зобов'язана укласти у місячний строк з дня одержання покупцем свідоцтва про власність на об'єкт незавершеного будівництва договір оренди на земельну ділянку.

9. У разі фінансування об'єкта незавершеного будівництва за рахунок власних коштів державного підприємства йому перераховуються з позабюджетного фонду приватизації 100 відсотків коштів, одержаних від приватизації об'єкта незавершеного будівництва, за вирахуванням коштів, витрачених на проведення приватизації. При фінансуванні об'єкта незавершеного будівництва за рахунок централізованих коштів підприємству перераховуються 30 відсотків коштів, одержаних від приватизації.

Коли об'єкт незавершеного будівництва фінансувався за рахунок власних коштів державного підприємства і централізованих коштів, то підприємству з позабюджетного фонду приватизації перераховуються кошти пропорційно його вкладу у будівництво, а також 30 відсотків суми, що відповідає централізованим капіталовкладенням.

Зазначені кошти використовуються державними підприємствами виключно на поповнення нормованих обігових коштів, технічне переоснащення виробництва, освоєння нових технологій та здійснення природоохоронних заходів.

10. Кошти, одержані від продажу земельних ділянок, зараховуються на спеціальні бюджетні рахунки місцевих Рад народних депутатів, на території яких знаходяться приватизовані земельні ділянки, та використовуються в порядку, передбаченому статтями 20 і 21 Закону України «Про плату за землю».

11. Кабінету Міністрів України, Раді Міністрів Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям щоквартально складати переліки об'єктів незавершеного будівництва, що підлягають приватизації відповідно до цього Указу, визначати строки проведення приватизації та передавати зазначені переліки відповідним органам приватизації для прийняття рішення про приватизацію.

12. Органи приватизації здійснюють приватизацію об'єктів незавершеного будівництва у встановлені статтею 11 цього Указу строки та щомісячно інформують про це Кабінет Міністрів України.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ. 14 жовтня 1993 р.

У постійних Комісіях Верховної Ради

ПОРУШУВАТИ ЗАКОН БУДЕ НЕ ТІЛЬКИ СТРАШНО, А Й НЕВИГІДНО

Нещодавно Президія Верховної Ради України розглянула проект довгоочікуваного Кримінального кодексу України, що його розробила постійна Комісія з питань правопорядку та боротьби із злочинністю. Президія взяла проект до відома, доручила доопрацювати його з урахуванням пропозицій та зауважень, вивчити можливість узгодження цього законопроекту з розробленим за дорученням Кабінету міністрів.

Прокоментувати цей законопроект на прохання редакції «Голосу України» погодився заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби із злочинністю Олександр МОРОЗ.

— Хочу насамперед зазначити, що автори проекту — члени нашої комісії, працівники Української академії внутрішніх справ, Київського університету, деяких інших наукових та навчальних закладів, практики на чолі з професором В. Смітієнком. Я це роблю для того, щоб відмежуватися від деяких публікацій, зокрема, в газеті «Независимость», яка повідомляла, що основні положення проекту Кримінального кодексу начебто готували професор М. Коржанівський та доцент В. Матвійчук.

(Закінчення на 8-й стор.).

Як сплатити борги за енергоносії і не влазити в них надалі?

Точка зору

Коли статтю було підготовано до друку, надійшло повідомлення, що досягнуто домовленості про розв'язання питання платежів за посередництва австрійської фірми «Нордекс». Проте це лише короткий перепочинок, заміна одного боргу на інший. А проблема залишається, і розв'язувати її ми повинні самі на основі певної концепції, з врахуванням основних економічних процесів у народному господарстві України і зовнішніх чинників.

1. Росія має чітку політику щодо колишніх республік

На відміну від нас, Росія має продуману і жорстку політику щодо колишніх республік СРСР. Посідаючи монопольне місце у постачанні енергоносіїв та сировини і маючи активне торгове сальдо, вона не намагатиметься збалансувати торгівлю з країнами СНД (баланс можливий на досить низькому рівні), бо це означало б скорочення виробництва в самій Росії, втрату традиційних ринків збуту і можливостей політичного та економічного тиску на нові держави. Натомість згідно з наявною концепцією міжреспубліканських відносин вона може конвертувати активне торгове сальдо у капітал, тобто набувати в країнах-боржниках майно (основні фонди і, звичайно, кращі), акції і розширювати свою інвестиційну присутність. Це хороша ідея, особливо за умов інфляції, занепаду економіки і «нічийності» основних фондів. Вона й була реалізована з Чорноморським флотом. Далі підуть трубопроводи, підприємства ВПК, легка промисловість, аж поки у нас від незалежності не залишиться сам Майдан. Автор далекий від того, щоб звинувачувати Росію. Борги треба сплачувати. Та це той випадок, коли треба повчитись у сусідів чітко визначати власні інтереси і використовувати свої переваги. З точки зору економічної безпеки держави, нам не байдужий майбутній спосіб використання куплених іноземцями підприємств. Не виключено їх використання для розміщення шкідливих відходів, перетворення у «зелену галявину», тобто закриття з наступною ліквідацією робочих місць і продажем устаткування на металобрухт. Часто це — найдешевший метод усунення конкурентів і розширення ринку збуту. Негативний вплив конвертації боргів у основні фонди полягає також у низьких цінах (що неминуче, коли є лише один покупець) і звуженні бази приватизації.

2. Ваучер справді золотий

За нашими підрахунками, вартість одного російського ваучера сягає близько 2000 доларів США (а не 10 тисяч рублів). В Україні, внаслідок перерозподілу прибутків та амортизації з єдиного центру, основні виробничі фонди гірші і старіші, але й наш сертифікат важить 1700—1800 доларів США (не 30 тисяч карбованців). За законом громадяни України не мають права продати свій сертифікат, і слава Богу, бо в Росії значну кількість ваучерів уже скуплено за «пляшку» різними підозрілими компаніями та фондами (за цінами 5—25 тисяч рублів), тим самим майнову основу формування середнього класу істотно підірвано. А що в Україні процес приватизації йде повільно (приватизовано близько 1 відсотка власності), то є унікальна можливість, змінивши трохи закон, використати сертифікати, а точніше — ту частку майна, що вони відображають, як заставу для одержання кредитів. Наприклад, вчені Миколаївського кораблебудівного інституту для розв'язання енергетичної проблеми пропонують використовувати ефективні газотурбінні установки, що давно працюють на підводних човнах. В Україні є технологія, потужності, кадри, матеріали. Щоб почати виробництво цих установок, у червні 1993 року потрібно було лише 300 мільйонів карбованців, тобто 100 тисяч доларів США (це вартість чотирьох дешевих або двох середніх «Мерседесів»). Не знаю, до чого привели ходіння по інстанціях, але за реальної оцінки українського ваучера вчені давно могли б розв'язати питання самі, взявши під заставу кредит або купивши акції підприємств, де можна ці установки виробляти. Поєднання приватизації з науковим потенціалом, розробкою і реалізацією найбільш важливих для України програм (енергія, імпортозамінна продукція, експорт) дало б можливість порівняно швидко створити десятки тисяч малих підприємств, сотні тисяч робочих місць, зберегти науково-технічні кадри, пом'якшити економічні та соціальні наслідки цінових та енергетичних ударів, покласти початок формуванню середнього класу, конкурентного середовища та структурних зрушень. Ми маємо для цього близько 500 тисяч чоловік, зайнятих науково-технічною діяльністю. З них 6,5 тисячі докторів і 50 тисяч кандидатів наук, а головне — понад 100 тисяч невикористаних винаходів, що в усьому світі вважають за базу для виробництва нової продукції і прориву на зовнішні ринки. Але не тільки технічна інтелігенція, кожен громадянин України міг би під заставу одержати кредит, купити той же поп-корн чи швейні машини і почати власну справу. Отже, продаж до приватизації у великих масштабах основних фондів та землі (тим більше без конкурсів) зачіпає інтереси усіх громадян України, бо це їхня власність, їхні робочі місця, їхній шанс на виживання, бо за нинішнього стану економіки держава нікого і нічого не захистить.

3. Принципи сплати боргу

Звідси випливають такі можливі принципи і напрями розв'язання проблеми боргу і поточних розрахунків за енергоносії:

1. Не використовувати для компенсації поточного споживання нафти і газу основні фонди, тим паче Чорноморський флот, бо це не поліпшить, а ускладнить наші політичні, воєнні та економічні стосунки з Росією на десятки років наперед. Хоч як і парадоксально, але розв'язання проблеми Чорноморського флоту може полягати не в продажу, а у викупі Україною російської частки (не кажемо тут про обмін частки України в інших флотах), конверсії та виплаті значних компенсацій у валюті офіцерам, що звільняться у запас, переведенні на контрактну систему за американським і французьким зразком тих, хто залишиться служити на флоті України.

2. Не намагатися розв'язати проблему сплати боргів та енергозабезпечення адміністративними або політичними методами (тверді ціни, примусовий курс долара, політичні та військові поступки в обмін на поставки енергоносіїв за внутрішніми російськими цінами тощо). Це зовсім нереально і ні до чого, крім подальшої втечі капіталів за кордон та повернення до колоніального стану, не приведе. Перед Росією стоять ті самі проблеми виживання, гострої нестачі інвестицій (плани оновлення флоту та будівництва трубопроводу через Польщу, скоріш за все, — блеф), неконкурентоспроможності, невідворотності переходу до світових цін. Вона не зможе виконувати свої обіцянки, якщо навіть захоче.

3. Крім зазначених, важливими нам видаються такі принципи: не влазити у борги і не лишати проблем дітям та онукам, жорстко обмежити споживання і стимулювати енергозбереження, інвестивувати насамперед власне, а не іноземне виробництво енергоносіїв (бо навіть така країна, як Японія, весь час відчуває свою енергетичну залежність та економічну небезпеку), максимально децентралізувати розв'язання проблем енергозабезпечення. Для негайної сплати боргу Росії доведеться все-таки щось продати з основних фондів, але це зробити треба лише один раз і так, щоб покращити, а не погіршити економічний стан в Україні. Не хочу, щоб у читачів склалося враження, ніби автор проти будь-якого продажу наших досить застарілих фондів іноземцям. Навпаки, це нормальна міжнародна практика. Річ у тім, що продавати доцільно не до, а після приватизації (конкретний власник навряд чи віддасть майно за безцінь або за хабара), не за борги, а за валюту, не внаслідок «викручування рук», а на конкурсних (аукціонних) засадах, не «аби продати», а обговорити в договорі купівлі-продажу певний напрям виробництва, збереження всіх або частини робочих місць та податкових пільг за пріоритетними для України галузями протягом перших п'яти років. Те саме стосується аукціонування: не за борги, а для спільного виробництва чи відновлення зв'язків за технологічним ланцюжком, вирівнювання диспропорційності потужностей.

З обговорюваних проектів найкращими, на наш погляд, є продаж бензоколонок та незакінченого будівництва. В разі продажу іноземним компаніям 50 відсотків бензоколонок (не 100 відсотків і не російським) з'явиться можливість зрушити з місця одразу кілька проблем: сплатити певну частку боргу, демонополізувати та стабілізувати постачання автотранспорту, не нарощувати борги за пальне для автотранспорту в наступні роки, забезпечити сучасний рівень обслуговування та зберегти робочі місця. Доцільно було б, теж за конкурсом, продати якомога більшу частину незакінченого будівництва за тверду валюту або у вигляді внеску України у створення спільних з іноземним капіталом підприємств, обговоривши пріоритетні для нас напрями використання майбутніх об'єктів і пов'язавши їх з оподаткуванням на п'ять років наперед. Під ці проекти, а також для кредитування пропонованих вище малих науково-виробничих підприємств, що «втекли» за кордон (це не менш як 5—8 мільярдів доларів). Для цього потрібно надати їм той же статус, що й іноземним інвесторам, застрахувати інвестиції за міжнародними стандартами і звільнити від оподаткування на п'ять років з моменту купівлі об'єкта (незакінченого будівництва) або надання кредиту на розвиток малого бізнесу.

4. Україні є сенс переходити на світові ціни

Проблема поточної оплати за енергоносії (а саме, питання, хто платитиме —держава чи окремі споживачі — і за якою схемою розрахунків) прямо пов'язана з рівнем життя населення. У нас із Росією склалася система розрахунків, за якою світова ціна (поки що це 75—90 відсотків) перераховується у рублі (бо твердої валюти в Україні нема), а потім російські рублі — в українські карбованці (бо рублів теж не вистачає). За різними оцінками курс долара до рубля штучно завищений у 1,5—2 рази, рубля до карбованця — в 2—2,5 раза. Отже, купуючи в Росії одну тонну нафти за 90 доларів, Україна має поставити товару на 270—400 доларів, беручи на себе відповідальність за всі «стрибки» російського рубля і карбованця. Звідси випливає, що:

1) для народного господарства України загалом ціни на енергоносії вже стали світовими і навіть перевищили їх, тому твердження, що «економіка такого переходу не витримає», — не точне. Не витримають конкретні застарілі енергоємні галузі, але необхідність вижити спонукатиме до перегляду номенклатури продукції, енергозбереження, підвищення конкурентоспроможності. До речі, і за таких цін чорна металургія в основному працює. Тому й надалі відтягувати з переходом на світові ціни дуже небезпечно, бо буде втрачено час, а з ним — і позиції в конкурентній боротьбі.

2) Зазначений порядок розрахунків спустошує споживчий ринок України як прямо, через занижені ціни на експортовану продукцію (зокрема на продукти), так і через подальше розкручування інфляції. Наприклад, щоб розрахуватися за енергоносії, наші підприємства попросять кредит у карбованцях і куплять за комерційним курсом російські рублі, курс карбованця до рубля впаде ще більше, інфляція і «вимітання» товарів з України посиляться.

3) Україні є сенс швидше перейти на світові ціни, бо плата за транспортування нафти і газу її територією (що становить не менш як 4 мільярди доларів) врівноважує поставку з Росії 20—25 мільярдів кубометрів природного газу (за ціною 80—100 доларів за 1000 кубометрів) та 10—15 мільйонів тонн нафти (за ціною 130—200 доларів за тонну). Це разом з власним виробництвом за жорсткої економії забезпечить близько 50 відсотків потреби в нафті та газі, але більше одержати з Росії за державними угодами малоймовірно, бо й там йде спад виробництва. Решту доведеться закуповувати чи в тій же Росії через комерційні структури, чи в інших країнах. При цьому розрахунки доцільно вести у твердій валюті, за бартером або за клірингом у перерахунку на умовні долари.

4) Штучне заниження курсу карбованця для стимулювання експорту не має сенсу, бо хибна сама схема розрахунків і рублі залишаються в Росії. Не тільки внаслідок конвертації «дерев'яних» у «зелені», а й для обслуговування необхідних розрахунків підприємств з партнерами.

5) Централізація значної частини розрахунків з Росією, попри жорстоку енергетичну кризу, не стимулює енергозбереження. Тому й маємо ситуацію, що споживають ресурси одні (інколи й реекспортуються за кордон), а розплачуються інші підприємства, а також все населення.

5. Щоб енергетичну кризу пережили всі

Ми пропонуємо змінити порядок постачання і децентралізувати розрахунки за енергоносії так, щоб держава, одержавши за транспортування названі 20—25 мільярдів газу та 10—15 мільйонів тонн нафти, продавала їх за пільговими цінами (сільському господарству, харчовим, комунальним підприємствам, армії, частково транспорту та деяким іншим життєво важливим виробництвам). Решта споживачів мусить розв'язувати проблеми енергоносіїв самостійно через експорт власної продукції. Одночасно доцільно ввести гарантоване (можливо, через карткову систему) забезпечення всього населення основними продуктами у найбільш можливих розмірах (частка продовольства на внутрішнє споживання збільшиться, бо не обмінюватиметься на енергоносії). Це дасть можливість: а) загальмувати зростання цін на продовольство та комунальні послуги, тим самим пом'якшити для населення цінові удари. Навіть якщо частина підприємств збанкрутує, на час їхньої санації персонал матиме споживчий мінімум і деякий час — на перебудову чи переорієнтацію. Ефективні підприємства зможуть збільшити свій фонд споживання; б) дотувати сільське господарство та експортні виробництва для підтримання їх конкурентоспроможності на зовнішніх ринках, які не можна втрачати; в) не відбирати за півціни продукцію власного нафтогазового комплексу, навпаки — відпустити ціни і дати можливість розвиватися, бо в разі створення єдиного економічного простору українські вугільна, нафтова та газова промисловість опиняться за межею виживання, а 800 тисяч працівників (мінімальна оцінка, без врахування міжгалузевих зв'язків) без роботи.

Децентралізація енергопостачання не означає, що держава може кинути напризволяще більшу частину промисловості. Є багато способів відновлення зв'язків (якщо вони ефективні насправді), розв'язання проблеми неплатежів, прориву на зовнішні ринки, зупинення спаду виробництва, але вони виходять за рамки даної статті.

6. Посередництво «Нордекс» дасть короткий перепочинок, яким треба скористатися

Якщо угоду про платежі за енергоносії з участю австрійської фірми «Нордекс» буде реалізовано, Україна позбудеться зазначених хиб рубльових розрахунків, а умови структурної перебудови стануть менш жорсткі в тому розумінні, що можна буде уникнути незапланованих зупинок виробництва. З другого боку, це не перепочинок, бо кредити у валюті треба повертати, нараховуються проценти, оплачуються послуги посередника, а головне, кожний день зволікання — це втрата конкурентоспроможності і ринків. Тому є сенс все-таки продати за тверду валюту і на конкурсних засадах автозаправочні станції та незакінчене будівництво і використати одержані кошти на кредитування (теж на конкурсних засадах) конкретних проектів і малих науково-виробничих фірм, зайнятих енергозбереженням, виробництвом експортної та імпортозамінної продукції (наприклад, деревополімерних матеріалів за методом академіка Ф. Фабуляка, бо ліс — наша друга найбільша стаття імпорту). Такі кредити не знецінюються, не прискорюють інфляцію і будуть дуже ефективні, враховуючи можливості внутрішнього багаторазового обертання валюти. Поставки продукції фірми «Нордекс» в рахунок боргу, вочевидь, будуть централізовані, але під час формування «обмінного фонду» слід чітко визначити борги кожного підприємства. Це спонукатиме до експорту та заощадження насамперед енергоємних виробництв.

Валентина ДЕМ'ЯНЕНКО,
кандидат економічних наук.

Київ.

Продиктовано зв номер

Екологічний форум

Вчора в Одесі почала роботу Міжнародна нарада екологів, яка протягом тижня розглядатиме — з виїздом на місця, в басейни річок Дунай і Дністер — стан і проблеми збереження водно-болотних екосистем басейну Чорного моря. В ній беруть участь науковці і практики з 19 країн світу, а також представники ЮНЕСКО. Форум організували і проводять Міжнародне бюро по охороні водно-болотних угідь і водоплавних птахів, Міністерство охорони оточуючого природного середовища України, Одеський держуніверситет, екологічні центри і товариства. Результатом роботи наради мають стати рекомендації по збереженню екосистем, які дають життя багатьом видам тварин і птахів, істотно впливають на додержання екологічної рівноваги в природі.

Прагнуть відновити Російську імперію

Основною метою діяльності Ліберально-демократичної партії Росії (ЛДПР) є відновлення Російської імперії в її колишніх межах мирним шляхом. Про це було заявлено журналістам на прес-конференції Кримської організації ЛДПР. Член Центрального комітету ЛДПР в Україні Павло Шперов сказав, що вони братимуть участь у виборах Президента і ВР Криму, але як члени «Русской партии Крыма», оскільки їхня організація в Україні і Республіці Крим не може бути зареєстрована. ЛДПР у Криму прагне консолідувати патріотичні сили півострова, тобто всіх, тих, хто виступає за якомога тісніші контакти з Росією. Шперов зазначив, що ЛДПР висловлює жаль з приводу конфліктних ситуацій у Придністров'ї, Абхазії і Північній Осетії. Він негативно оцінив введення національних квот для депортованих народів сесією ВР Криму, сказав, що «це може призвести до непередбачуваних наслідків».

Віце-адмірал Кожин залишає Севастополь

У Севастополі в штабі ВМС України відбулися проводи колишнього командуючого українським флотом віце- адмірала Бориса Кожина на нове місце проходження військової служби. Військова Рада ВМС України висловила щиру подяку Борису Кожину за його наполегливість і послідовність у створенні і розбудові Військово-Морських Сил незалежної держави. Віце- адмірал Б. Кожин виступив із зверненням до адміралів, офіцерів, мічманів, старшин та матросів, усього особового складу Українського флоту. Своє звернення закінчив словами:« Я не хотів би говорити «прощайте», а краще — «до нових зустрічей», дорогі друзі, громадяни України. Хай вам щастить. Слава Україні!»

Вирішено скликати позачергову сесію Курултаю

На засіданні Меджлісу кримськотатарського народу, що відбулося 16 жовтня, з повідомленням про хід роботи 14-ї сесії ВР Криму виступив заступник голови Меджлісу Рефат Чубаров. Члени Меджлісу неоднозначно поставилися до надання квот кримськотатарському народові у майбутній ВР Криму. Деякі зазначали, що 14 мандатів для кримських татар, які становлять менше 15 відсотків депутатського корпусу, — це надто мало. Меджліс вирішив скликати 27-28 листопада позачергову, третю, сесію другого Курултаю кримськотатарського народу і обговорити на ній питання про наступні вибори до ВР Криму.

Виставки

ВІЙНА, ЯКА ВОНА Є

У залі Українського фонду культури відкрито виставку «Югославська трагедія. Доля сербів». На ній експонуються фотодокументи, що свідчать про трагедію цього народу, публікації в газетах і журналах, відеофільми, плакати, скульптури з металу розірваних снарядів... І, звичайно ж, доповнюють страшну розповідь свідки й учасники — представники громадськості Сербської Республіки, що влаштували цю виставку.

Фото Анатолія ПІДДУБНОГО.

45 ПУДІВ ЛЮБОВІ АБО ЗАПАНДЯ

Резонанс

Чехов казав: «в человеке все должно быть прекрасно». Але життя, за Чеховим же, ніколи не буває таким, як « должно быть», тому всі ми навік нещасні, тому, як висловлювався чеховський Шамраєв, — «Запандя!»

Ось це слово й знов прозвучало: у київській російській драмі Е. Митницький поставив знамениту «Чайку» під дивною назвою «... П'ять пудів любові».

Після прем'єри критики схопилися за голову. Справді , любові тут не п'ять, а всі 45 пудів, по п'five на кожного персонажа, і любов така важка, що вони аж стогнуть, це вже й не любов, а якась кара божа. За що? І чи варто було — отак?

Едуард Митницький — не Костя Треплєв, Митницький завжди знає, що треба. Отже, навіщо він зробив «Чайку» саме так — майже грубо, шаржовано й безпросвітно — безпросвітніше, ніж, може, у самого Чехова?

Відповідь у самій виставі: люди можуть деградувати настільки, що й любов вже не рятує, обертається кошмаром. Шансів режисер не залишив нікому. Навіть монолог про те, що «треба нести свій хрест і вірити» — цей монолог Ніна Заречна (актриса Настя Сердюк) викрикнула у відчаї, бо вже пропито й загублено і «хрест», і «віру». Це вистави про людей, що полінувалися берегти своє власне «должно быть», що втомилися вірити в «должно быть». Коротше — чи не про нас? Цікаво, що вистава про втрату віри зроблена людьми, які, здається, теж втомилися вірити. Отже, вони нас не обманюють. Це страшно, але в цьому є й щось хороше. Дивишся й думаєш: я — не кращий і не розумніший за персонажів цього дикого вертепу. Але ж вони — персонажі, майже ляльки, а я — живий, я ще спробую врятуватись...

Можливо, це саме те, на що й розраховував режисер.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Вітаємо

НА-ГОРА... НОВОРІЧНУ ЯЛИНКУ

Виробниче об'єднання «Ровенькиантрацит»— єдине з дев'яти вугільних об'єднань області — виконало державне замовлення 9 місяців. Додатково до програми гірники відправили споживачам 108 тисяч тонн палива.

А лідером серед лідерів є колектив шахти «Індустрія». 15 жовтня, за давньою традицією, тут встановили сяйну ялинку — це означає, що виконано річне завдання з видобутку палива.

Ровеньківські шахтарі заробляють непогано. І знають, що зароблять ще більше. І для цього їм не варто вдаватися до страйків, як, наприклад, на Свердловській шахті «Должанська- Капітальна», де вимагали платити гірниками до 2,5 мільйона карбованців щомісяця.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК

Луганська область.

Добра вість

СТАНЕ ТРАДИЦІЙНИМ

Вже вдруге з початку навчального року у Великому залі київського Міжнародного центру культури і мистецтв збираються на благодійний концерт діти-сироти, учні шкіл-інтернатів, багатодітні сім'ї. У вересні в гостях у дітей побували учасники II Міжнародного фестивалю анімаційного кіно «Крок-93» — творці мультсеріалу «Ну, постривай!» з новими серіями.

Нова зустріч з героями мультфільмів відбулася 15 жовтня. Вирішено, що зустрічі шанувальників мультиплікації стануть відтепер у Міжнародному центрі культури і мистецтв традиційними.

Валентина ІВАНЕНКО.

Реалії

Без бензину ... катафалки

Протягом останніх днів у Херсонському міському комбінаті комунальних підприємств не залишилося й краплини бензину. Катафалки доставляли небіжчиків на кладовище із запізненням, на пальному, яке вдалося дістати родичам померлих. Щоб заправити комбінатівські автомашини, часом доведелося позичати пальне навіть у авіаторів.

Як повідомила начальник цеху ритуальної продукції комбінату Тетяна Дамчук, фондове пальне одержати вдається не завжди, а на комерційному далеко не поїдеш: адже правлять по 12 тисяч карбованців за літр бензину. Від похоронної служби (дорожнеча пального, матеріалів) зазнають насамперед клієнти, які мусять купувати труну за 75 тисяч, вінок з паперовими квітами — за 21 475, стрічку — за 2600 карбованців. Наведені факти аж ніяк не характеризують високий рівень цивілізованості нашого суспільства. А вже рівень моральності місцевої влади — й поготів. Вона не виконує свого обов'язку ні перед живими, ні перед мертвими.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Коротко

Фонд для вільної економічної зони

Офіційно зареєстровано регіональний благодійний фонд Одеської вільної економічної зони. Його головна мета — координація зусиль громадськості, підприємств та організацій у справі створення вільних економічних зон у місті та області, фінансування діяльності створеного Кабінетом міністрів Підготовчого комітету зі створення ВЕЗ, а в подальшому — і її інфраструктури.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Казино-спонсор

Македонські бізнесмени Іванчо Поп-Янев та Златан Мiлівоєвич стали власниками першого черкаського казино. «Імперіал» розташувався у центрі міста в туристичному комплексі «Росава», у простолюдді часто званого «роззявою». На презентації казино його господарі запевнили черкащан, що в разі процвітання вони як спонсори ділитимуться своїми прибутками з медичними та дитячими закладами, а також підтримуватимуть спортсменів. Що ж, як кажуть, дай Боже...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Козацький отаман — шахтар

На черговій раді Кальміуської Паланки Війська Запорозького низового наказним отаманом паланки знову обрано гірника з Вугледара пана-товариша Володимира Нагайця. На раді йшлося також про подальший розвиток козацького руху на Донбасі.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область

Хто має мільйони, той собі на думці

Що почім

Довгобуд по вулиці Стрийській у Львові, де мав бути обком компартії, має шанси стати велетенським пам'ятником тоталітарного режиму. У Львові гостро бракує адміністративних приміщень, однак годі знайти господарів для цієї споруди, бо для завершення будівництва, як пояснив на черговій прес-конференції представник Президента С. Давимука, потрібно 40 мільйонів доларів. Тим часом, за словами міністра економіки Романа Шпека, уряд має на меті прийняти рішення щодо продажу землі, на якій розташовані подібні об'єкти.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Знак біди

ДОГАНЯЄМО ОДЕСУ

У Чернівцях відбулося екстрене засідання надзвичайної протиепідемічної комісії. Приводом для зібрання стало різке зростання венеричних захворювань в обласному центрі. З цього пікантного «показника» він впритул наблизився до Одеси, яка в цьому лідер.

Різко пішла вгору «крива» носіїв сифілісу, найбільше їх серед чернівчан віком від 20 до 29 років — 56 відсотків. Заразився сифілісом навіть дев'ятирічний малюк — від батьків, побутовим шляхом.

Комісія оприлюднила ще одну показову цифру — 62,7 відсотка клієнтів вендиспансерів становлять підприємці. Отже, новий клас не дуже піклується про своє моральне здоров'я, коли так швидко опинився у групі підвищеного ризику.

Василь БАБУХ

Чернівці.

Напередодні

Замість комсомольців — українці

Як ми вже повідомляли, 23 — 24 жовтня в Москві відбудеться конгрес українців Російської федерації. Наш кореспондент зустрівся з головою оргкомітету, письменником Олександром Руденком-Десняком.

— По-перше, чим, на вашу думку, незвичайний подібний конгрес?

— Такий масовий форум українців, які живуть у Російській Федерації, проводиться вперше. Планується, що він стане найвищим органом громадських організацій Об'єднання українців Росії (ОУР). Уже нині існують 42 відділення й організації, які складають ОУР. Вони функціонують у 40 республіках у складі РФ, у багатьох областях, містах.

— Звичайно, наша держава має всіляко дбати за своїх співвітчизників у Росії. Та є, гадаю, один нюанс. Усі ті, з кого складається ОУР, — громадяни Росії. Як дивиться влада на діяльність об'єднання?

— Відповім конкретним прикладом. Конгрес проводиться за організаційною й фінансовою підтримкою Державного комітету у справах Федерації і національностей Росії. Держкомітет направив відповідні листи на місця, до органів виконавчої влади з проханням цілком чи частково відшкодувати витрати учасників конгресу. Й ми, й представники російських владних структур чудово розуміємо: діяльність ОУР повинна сприяти не лише розвиткові культури, освіти українців у Росії, але й покращенню відносин між двома державами. Ми не виключаємо, до речі, що в конгресі візьме участь хтось з керівників Російської Федерації.

— За гостей. Будуть, напевне, й з України?

— Безумовно. Оргкомітет послав запрошення віце-прем'єрові М.Жулинському, керівникам відомств та міністерств, знаним політикам, науковцям, митцям. Уже дали згоду на участь у форумі представники багатьох українських засобів масової інформації.

— Де відбуватиметься конгрес?

— У будинку Інституту молоді, колишній Вищій комсомольській школі у новому московському районі Вихіно.

— Чи затверджений попередньо порядок денний?

— Готові вже кілька вагомих виступів. Наприклад, я особисто збираюсь говорити про стан українців й розвиток української культури в Російській Федерації. І.Костицький з Омська доповість за програму ОУР. Оргкомітет також пропонує для обговорення такі теми: про статут об'єднання, про вступ його до Української всесвітньої координаційної ради й Всесвітнього конгресу вільних українців. Планується, що, крім пленарних, пройдуть й секційні засідання.

Лілія ГЕОРГІЄВА.
Москва.

АСОЦІЮЙТЕСЯ, АЛЕ БЕЗ ГАРАНТІЙ

Згоди Сполучених Штатів на надання ряду країн Східної Європи статусу асоційованих членів НАТО має намір добиватися генеральний секретар Північноатлантичного союзу М.Вернер.

Як повідомляють засоби масової інформації Заходу, таку пропозицію він зробить Президенту США Б. Клінтону на зустрічі керівників країн — членів НАТО, яка відбудеться 10 січня наступного року в Брюсселі. На думку генерального секретаря, статус асоційованих членів, наданий Угорщині, Польщі, Словаччині та Чехії, дозволить НАТО розвивати військове співробітництво з цими державами, але без будь-яких зобов'язань щодо захисту їх кордонів.

Грубе порушення міжнародних норм

Актуально

Як повідомило управління інформації МЗС України, посол нашої держави в Російській Федерації В.Крижанівський передав до посольства СРЮ в Росії ноту протесту МЗС України. У ній йдеться про те, що незаконні дії громадських організацій Сербії «Біла Роза» та «Нова Візантія», які плавзасобами блокували рух на річці Дунай в районі 1173-го кілометра, завдали матеріальних збитків Українському Дунайському пароплавству (УДП) на суму понад один мільйон доларів США.

Караван суден УДП з експортними вантажами, що призначені Австрії, Угорщині, вантажами дунайсько-морського сполучення до країн Близького і Середнього Сходу та Південно-Східної Азії, не можуть дістатися до портів призначення. На українських суднах, що затримані діями організацій «Біла Роза» та «Нова Візантія», зазначається у ноті, закінчилися запаси харчів та питної води. Представники згаданих організацій загрожують екіпажам фізичною розправою. Неодноразові звернення Українського Дунайського пароплавства до офіційних органів Сербії, у тому числі і через представників УДП в Белграді, результатів не мали. Така ситуація ставить УДП перед загрозою фактичного припинення своєї основної діяльності та тяжких фінансових наслідків.

У цьому, зв'язку МЗС України висловлює протест і відзначає, що українська сторона розглядає такі дії як грубе порушення зобов'язань СРЮ відповідно до Белградської конвенції 1948 року, зокрема щодо забезпечення свободи судноплавства на Дунаї, сказано в ноті. У разі продовження цих незаконних дій Україна буде вимушена звернутися з цього питання до Ради Безпеки ООН.

Водночас генеральний консул України в Белграді В.Примаченко відвідав міністра закордонних справ СРЮ і передав йому офіційний протест уряду України з приводу вищезазначених дій югославської сторони.

Фотофакт

«Камбоджа стане відкритою для всіх державою», —

заявив принц Нородом Сіанук, підписуючи текст нової конституції країни. Королівство Камбоджа — так по 23 роках знову іменується ця держава. Згідно з новим Основним законом, прийнятим Установчими зборами, політичний лад — конституційна монархія, на чолі з найпопулярнішим політичним діячем країни 71-річним принцем Нородомом Сіануком.

Камбоджі за сприяння світового співтовариства належить подолати наслідки багаторічної руйнівної громадянської війни. А втім знов сформованому уряду є підстави сподіватися на іноземну допомогу. Через те що, за даними МВФ, прибуток на душу населення в Камбоджі становить 200 доларів на рік, світ допоможе відродити економіку. Під час міжнародної конференції з питань відновлення Камбоджі, яка завершилася у вересні в Парижі, представники 33 країн підтвердили намір виділити цій державі допомогу в розмірі 1 мільярда доларів.

На знімку: маленький ринок у передмісті столиці поки що не рясніє багатством вибору. Та на все свій час.

Фото ІТАР-ТАРС.

Передовий досвід

Тихше їдеш, менше платиш

З 1 жовтня кожен власник транспортного засобу в Естонії зобов'язаний його застрахувати. З цього часу також, окрім решти документів, які зобов'язаний мати при собі кожний водій, у нього повинен бути і страховий поліс.

Мета такого заходу — допомогти потерпілим від аварій людям. Їм буде відшкодовано збитки за винятком тих випадків, коли сам водій винний у нещасті. Гроші для цих цілей видаватимуться із спеціального фонду, що вже створюється для страхових виплат. Їх розмір залежить від потужності двигуна машини, а також від того, скільки водій на ній їздить. Чим потужніший двигун і чим більше проїхав автомобіль, тим більші внески. Розмір виплат залежить також від того, скільки аварій вчинено з вини водія.

Надія ДОРОНІНА.
Вільнюс.

Справи кримінальні

КРАЩИЙ ТОВАРИШ — ЗЛОДІЙ

Завершився судовий процес у справі пограбування квартири шестиразового олімпійського чемпіона зі спортивної гімнастики Віталія Щербо.

Коштовності на суму майже 27 тисяч доларів хотіли «прикарманити» товариші Віталія по збірній республіки Микола Тиханович, а також його брат з дружком. Усі втрьох отримали строки покарання. М.Тиханович, до речі, найменший — лише чотири роки загального режиму.

Віктор ХОРОШКО.
Мінськ.

Експрес-інформація

Підписано спільну заяву щодо СНО

У Женеві представники США, Білорусі, Казахстану, Росії та України завершили розробку семи угод та спільних заяв, які обумовлюють ефективне втілення Договору СНО після набуття ним чинності. Документи розроблені у ході роботи шостої сесії спільної узгоджувальної та інспекційної комісій.

Американський дипломатичний «десант»

Питання розширення двосторонніх відносин і співробітництва, а також можливі напрями вкладання інвестицій розглянуть українські урядовці та члени американської групи з економічної політики під час зустрічі у Києві з 19 по 21 жовтня. Американську делегацію очолює старший директор у справах нових незалежних держав Ради національної безпеки Н.Бірнс.

Для подолання енергетичної кризи

Сьогодні у Києві розпочинається міжнародний семінар «Законодавство та нормативні акти енергетики України. Стан та перспективи». На ньому розглядатимуться питання участі нашої держави в Європейській Енергетичній Хартії. В її основі ідея створення Європейського Енергетичного Співтовариства з метою використання технологій, виробничого досвіду і капіталу країн Заходу для розвідки та експлуатації нафтових і газових родовищ у Центральній і Східній Європі. В обмін на допомогу Захід планує отримати незалежне від країн ОПЕК джерело нафти і газу. Ініціаторами проведення семінару виступили Інститут Східної Європи (Іспанія), Міжнародний інститут енергетичного права (Голландія), Берлінський інститу енергетики. Додамо, що подібні семінари вже відбулися у Казахстані, Вірменії та Росії.

Звіадисти розпочали наступ

Командувач Національною гвардією Грузії Чамбоpідзе звернувся по національному телебаченню до всіх армійських частин із закликом згуртуватися довкола Міністерства оборони в ім'я врятування держави. За минулі вихідні ситуація в Грузії ускладнилась. Урядові війська здали звіадистам міста Самтредія і Хоні й відходять до Кутаїсі. За даними штабу урядових військ запеклі сутички точаться у районі міста Капітнарі.

Ізраїль готовий укласти мирний договір із Сирією

Про це заявив міністр закордонних справ Ізраїлю Ш.Перес в інтерв'ю катарській газеті «Аш-шарак». Він зазначив, що його країна виступає за розв'язання всіх спірних питань з арабськими державами, спираючись на регіональну стратегію. На його думку, ця стратегія має спиратись на встановлення миру і розв'язання проблеми самозабезпечення продовольством народів Близького Сходу.

У разі необхідності — евакуація

Сполучені Шатати не виключають можливості воєнного втручання на Гаїті, заявила постійний представник США при ООН М.Олбрайт. В інтерв'ю американському телебаченню вона сказала, що адміністрація Білого дому уважно слідкує за розвитком подій у країні й готова в разі необхідності евакуювати тисячі американців, які живуть там. Тим часом Президент Б.Клінтон видав наказ кораблям ВМС встановити морську блокаду Гаїті з метою виконання санкцій ООН проти цієї країни.

За міжнародну економічну систему

виступили глави 13-ти держав — учасниць «Групи Ріо-де-Жанейро» у ході зустрічі в столиці Чилі. Учасники ухвалили документ під назвою «Декларація Сантьяго». У ньому міститься заклик до урядів світу використати на благо миру ресурси, які досі спрямовувались на військові цілі. Глави держав «Групи Ріо» підкреслили необхідність встановлення рівноправних торгових відносин між всіма державами світу і створення міжнародної економічної системи, вільної від протекціонізму і дискримінації.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

ПОЇХАВ БАТЬКО ПРОВІДАТИ ДОНЬКУ

На Чернігівщині протягом 1944-1955-х років також лилася кров невинних людей. Але про це комуністична пропаганда веліла мовчати

Сенсаційні факти відшукала у ході перегляду донедавна закритих архівів група дослідників, яка готує рукопис чернігівського тому книги «Реабілітовані історією». З'ясувалося, що протягом 1944-1950-х років на Придесенні пролилося не менше людської крові, ніж у західних регіонах України. У ті часи органами держбезпеки і МВС було розкрито і знешкоджено майже 100 збройних бандитських формувань, які промишляли грабежем, вбивством. Не було такого району, де вони б не діяли. Обком КП(б)У регулярно отримував тривожні повідомлення з місць. Так 11 червня 1946 року надійшла звістка про вбивство бандитами в селі Кукшин Ніжинського району працівника лісництва П.Басамика, в урочищі «Нємцево» Олишівського району — лісника Т.Михайленка, голови колгоспу «Більшовик» Авдеєнко. Як довідуємося з цієї ж інформації, «в 11 час. утра на расстоянии 3-х километров от Киселевки из кустов вышли 5 бандитов, которые остановили подводу и, набросившись на председателя колхоза — Шутого, отобрали у него пистолет и стянули с подводы». Його теж було вбито.

Хто ж чинив розбій на лісових дорогах, у селах? Бандитські угруповання складалися в основному з кримінальних елементів, колишніх поліцаїв, дезертирів. Останніх, до речі, на 1 січня 1946 року було в розшуку 472 чоловіка!

Подібні банди «гуляли» тоді і в західних областях України. Але там їхні криваві справи з метою компрометації УПА приписували бандерівцям.Діяти за подібним ідеологічним «рецептом» тут, на Сході, не було сенсу. Та й на руку самій більшовицькій системі. Адже в такому разі значно розширювалися територіальні межі національно-визвольних змагань — отже залишався один вихід: не надавати тим подіям розголосу.

31 грудня 1946 року начальник обласного управління МВС І.Єгоров інформував вишестояще керівництво про ліквідацію бандгрупи, яка складалася з жителів села Червоні Партизани Носівського району. Перед викриттям бандити добре «похазяйнували» на Рівненщині, де «совершили убийство гр-ки Калюжной» на хуторі Басовщина. Банда росіянина Кузнецова теж передислокувалася із Західної України на Чернігівщину, щоб грабувати і вбивати.

Каральні методи боротьби властей із бандитами були досить жорстокі. 11 липня 1946 року секретар Носівського РК КП(б)У А.Бромін у доповідній обкому партії повідомив про вбивство двох бандитів і розправу над їхніми сім'ями. «В доме Мирошниченко Ольги, — інформує він, — погибло 5 человек, из которых было двое малолетних детей. Жительниц второго дома Шкарупело председатель Лихачевского сельисполкома т.Плесанов отвел в огород и там расстрелял. Кроме этого, на второй день, после пожара, т.е. 19/VI.46 г. работником РОМВД т.Сиренко было расстреляно двое детей расстрелянной Шкарупело и родственницу бандитов гр. Федько Анну с ее 12-летним сыном. Таким образом всего погибло 10 человек. Гражданку Федько с ее сыном и двух детей Шкарупело работник МВД Сиренко отвез в лес и там расстрелял».

Проте основну загрозу для партійно-господарського активу Чернігівської області становили не бандити. Більшість убитих у ті дні комуністів стали жертвами недолугої політики сталінського режиму. Озброєне під час війни населення, невдоволене безправністю, голодним існуванням, суворими порядками на селі (з 15 липня по 15 жовтня 1950 року покарано, засуджено на 3-5-6 місяців за невироблений обов'язковий трудовий мінімум 2052 колгоспники!), часто вдавалося до непокори, мстило властям. Тільки протягом червня-липня 1948 року загинули голова Васьківської сільради Іван Яценко, голова колгоспу з Петрушина Василь Телень, голова колгоспу з Мартинівки Іван Прокопенко, ланкова-стахановка з Лучковки Марія Фурса та інші. Їхні вбивці — найчастіше свої ж селяни-односельці. Як інформував обком КП(б)У завідуючий оргінструкторським відділом ОК КП(б)У Є.Капкін, в останній декаді жовтня 1948 року у селах Чорнотичі, Спаському були спалені будинки бригадирів, у Кнутах вбитий бригадир Радченко, підпалено Бондарівку, поранено голову сільради Слобідки Коропця. У ці ж дні згоріли хати голів колгоспів імені Горького, імені Калініна, вбитий голова колгоспу з Крапивного Мірошниченко.

У колгоспі імені Дзержинського Ладанської сільради 16 лютого 1946 року на зібранні, присвяченому вивченню промови Сталіна на передвиборних зборах Сталінського виборчого округу, колишні фронтовики зі свистом вигнали комуністів із залу:

— Геть звідсіля! Чого ви прийшли обдурювати колгоспників...

Такі стихійні виступи швидко придушувалися, суворо каралися.Та тяжкі умови життя знову і знову провокували селян-східняків вдаватися до активного протесту, помсти. Під впливом інформації про масовий опір режимові на західних теренах України частішали спроби діяти подібним чином і на берегах Десни. На Ічнянщині готувалася до боротьби група Моряка (керівник Олександр Савченко), яка закладала продовольчі бази для УПА (архів обласного управління СБУ, справа №9009). Член УПА, житель Перелюб Холминського району Іван Надточій був направленний командуванням повстанців у свій район. Знайшлися і однодумці. Як свідчить спецдонесення міліції, вони «19 мая 1946 года в лесу в 3-х км от с.Гута Студенецкая останавливали проходивших колхозников, задерживали их и проводили антисоветскую укрнационалистическую агитацию. 25 июня 1946 года на дороге по направлению м-ка Щорсовск задерживали проходивших колхозников, отводили их в лес и собрав их до 50 человек, провели с ними беседу о «бандеровской армии». Також вони просили жертвувати гроші і речі для потреб УПА.

Найбільшого ж переполоху серед представників офіційних властей наробило викриття у 1949 році в селі Конашівці Борзнянського району підпільної молодіжної організації ОУН! 13 червня 1950 року військовий трибунал Чернігівської області засудив на 25 років ув'язнення В.Теребуна, О.Зуя, І.Сірого, М.Горбащенка, Т.Койду, А.Скляра, на 10 років позбавлення волі — Н.Горбащенко, В.Хошенка, М.Койду, В.Стороженка, Д.Прядка, на 8 років — О.Хижняк. Здебільшого їм на той час було по 18-20 років. Як дізнаємося з п'ятитомної архівної справи П-14611 обласного управління СБУ, все, мабуть, почалося з того, що п'ятдесятирічний колгоспник Петро Нечипорович Горбащенко провідав дочку-студентку Марію, яка навчалася в Чернівцях. Він позитивно оцінив рух опору на Західній Україні,те, як бандерівці борються проти примусового насадження колгоспів. Своїми враженнями поділився з молоддю.

— Війна закінчилась, — говорив він вісімнадцятирічному Василю Теребуну, — а життя залишилось те саме. Все одно доведеться вмирати з голоду, толку ніякого не буде. Якби був молодший, то пішов би в УПА.

Він порадив це зробити співрозмовникові. Хтось у цьому переконав і Михайла Троценка, який у клубі, перед відбуттям в армію, сказав приятелям:

— Все одно втечу в УПА.

З матеріалів слідства видно, що на станції Макошино він справді втік з ешелону.

Василь Теребун, якого примусово демобілізували на шахти Донбасу,звідтіля дезертирував. У лютому 1947 року він зі своїм товаришем Григорієм Прядком їде у Станіславську область. У гірському селі Космач хлопці зв'язуються з повстанцями. Втікачів знайомлять з молодим провідником, який мав псевдо «Сергій». Більше двох годин командир повстанців розпитував про життя на Чернігівщині, настрій населення. Після цього хлопці письмово поклялися боротися за самостійну Україну.

Кілька днів юнаки вивчали закони конспірації, ознайомлювалися з націоналістичною літературою. Прибули вони додому з палким бажанням створити підпільну молодіжну організацію. Їх задум у селі підтримали Олександр Зуб, Михайло Горбащенко, які негативно оцінювали тоталітарне більшовицьке правління. Невдозі хлопці почали отримувати посилки зі Станіславської області з літературою, листівками. Проявляючи обережність, вони почали проводить бесіди з однолітками на заборонені теми.«Всі ми, — свідчив на допиті В.Теребун, — періодично збирались і постійно вивчали націоналістичну літературу, обговорювали між собою, як потрібно на практиці здійснити програму УПА».

Однак лише розмови на заборонені теми і мрії про активну боротьбу мало втішали максималістів. Тому Григорій Прядка вирішив поїхати до «Сергія» і стати в лави бійців УПА. Через деякий час Марія Койда отримала від нього фотокартку: на ній Григорій знятий у формі упівця. Відразу зазначимо: за недонесення в карні органи про цей факт дівчина отримала десятирічний табірний строк.

Вирішив проявити себе у ділі і Василь Теребун. У ніч з 6 на 7 листопада 1948 року він розклеїв і розкидав по Борзні близько 30 листівок, які розповідали про діяльність УПА. І хоч все було зроблено так, як вчили цього досвідчені підпільники в Карпатах, співробітники держбезпеки, перевіривши всі поштові перекази, які надходили із Західної України, швидко вийшли на підпілля...

Потрапивши у лабети енкаведистів, арештовані старалися якомога применшити свою роль в організації, вдавали простачків. Вина Василя Теребуна була доведена, тому він не крився. Ось його діалог із слідчим:

— Що ж змусило вас стати на шлях боротьби з Радянською владою?

— Я був невдоволений існуючим колгоспним ладом, політикою Радянської влади на селі.

— Ви вважаєте себе переконаним ворогом Радянської влади?

— Так, я вважаю себе ворогом Радянської влади. І будучи вороже настроєним до існуючого ладу, я проводив контрреволюційну роботу, боровся за створення самостійної України.

По-різному склалася доля репресованих молодих підпільників ОУН. Та цілком правий 65-річний коваль Володимир Стороженко, який 24 квітня 1993 року написав в СБУ заяву з проханням його реабілітувати: «Хоч на старості хочу знати, що все-таки не винен». Сьогодні йому та іншим викритим «ворогам народу» з Конашівки повернуто добре ім'я. Попри всі сумні дні нашої історії, час розставив всі крапки над «і».

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Вернісаж новин

Буковина — прообраз «міжнаціональної» злагоди

У Чернівцях завершилася міжнародна наукова конференція на тему «Еволюція свідомості на Буковині: історичні, політичні, суспільні та культурні процеси», організована Інститутом Буковини в Аугсбурзі (Німеччина) та науково-дослідним Центром буковинознавства при Чернівецькому держуніверситеті. В ній взяли участь науковці Австрії, Румунії, Польщі та інших країн. Найбільш представницькою була німецька делегація, що складалася з 60 чоловік.

На конференції підкреслювалося, що Буковина впродовж багатьох століть була специфічним куточком Європи, краєм, де завжди в злагоді й мирі жили представники різних народів і де ніколи не було міжнаціональних конфліктів. Настав час відтворити саме такий образ Буковини в інтересах її самої, усієї України та сусідніх країн.

Крадуть золото, срібло і платину

Працівники управління Служби безпеки по Волинській області спільно з УСБ по Харківській області та Волинською митницею припинили спробу іноземних громадян контрабандою вивезти за межі України коштовні метали. У контрабандистів вилучено срібла 5,6 кілограма, золота — 413 грамів, платини — 66 грамів загальною вартістю більш як 26 мільйонів карбованців. Крім того, у міжнародних злодіїв було 483 долари США, 495 тисяч українських карбованців, 478 тисяч злотих. За цими фактами порушено кримінальну справу, провадиться слідство.

Чи заговорить медик українською?

Майбутні випускники Полтавського медичного стоматологічного інституту — так. Цього року більшість абітурієнтів складала вступні іспити українською. Навчання рідною мовою ведеться для першокурсників, інтернів, українську вивчають також іноземні студенти. У міському центрі культури їм виділили три кімнати, де заняття проводяться у першій половині дня. Майбутні лікарі мають не просто знати рідну мову, а й бути повноцінними представниками нової української інтелігенції.

Просто «бавились»...

Сонну жінку спочатку душили. Потім принесли з кухні два ножі — довгого й короткого — і били у живіт та в груди... Спокійненько змили кров з ножів, забрали гроші, пішли собі. Куди пішли? А... покататися автобусом, трішки, так би мовити, розгалакатись...

Отак «бавились» у Рівному дві неповнолітні дівчини — Валентина й Наталка. Перша, зауважимо, — племінниця вбитої.

За повідомленнями наших власних кореспондентів В.БАБУХА, Б.БЕРЕКЕТИ, Г.ГРИНЯ і С.МЕЛЬНИЧУКА.

Інформація ПРО ВИПУСК АКЦІЙ акціонерного товариства «МЕГАНОМ»

АТ «Меганом» (далі — Товариство) створюється для ефективного використання виробничих, науково-технічних та фінансових ресурсів його засновників і працівників при веденні наукової та виробничої діяльності. До складу Товариства входять: господарська асоціація «Синтез-2» і мале колективне підприємство «Казантип».

Установчі збори Товариства відбудуться 20 листопада 1993 року за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Повітрофлотська, 4. Розмір статутного фонду — 100.000.000 (сто мільйонів) карбованців. Статутний капітал Товариства розділено на 900 (дев'ятсот) простих акцій номінальною вартістю 100.000 (сто тисяч) карбованців і 20 (двадцять) привілейованих акцій номінальною вартістю 500.000 (п'ятсот тисяч) карбованців. Строки проведення передплати встановлюються з 20 жовтня 1993 року по 20 листопада 1993 року.

Розрахунковий рахунок для внесення початкових вкладів 609543 в Ленінському відділенні Промінвестбанку м. Дніпропетровська, МФО 305329.

ІВАН САЛІЙ ЗНОВУ БЕЗРОБІТНИЙ

Столичне життя

Про це на прес-конференції журналістам повідомив Вячеслав Брюховецький — ректор Києво-Могилянської академії, де на посаді префекта, а точніше — заступника ректора з господарських питань, протягом п'яти останніх місяців працював колишній глава столичної держадміністрації. Причиною звільнення ректор назвав його невідповідність посаді.

У заяві для преси повідомлялося, що методи керівництва префекта були неприйнятними. Скажімо, замість створення ефективних структур, які забезпечували б життєдіяльність закладу, він удавався до використання старих зв'язків і силового тиску для вирішення поточних питань господарського забезпечення діяльності університету.

Крім інших гріхів префекта, ректор назвав і такі: фабрикація документів, на основі яких була створена ремонтно-будівельна дільниця, різноманітні малі й навіть спільне підприємства, насмішкувата зверхність у ставленні до зусиль професорсько-викладацького складу та адміністрації університету щодо запровадження української мови в усі сфери діяльності.

— Єдиною причиною звільнення, — підкреслює ректор у заяві, — є непрофесіональність Івана Салія як керівника, що повинен діяти в нових, не командно-адміністративних, умовах і на принципах правової держави.

Залишмо правовий бік цього звільнення. Хоч, як сказали мені юристи, звільнений без проблем поновився б на роботі, якби звернувся з позовом до суду.

Цікаво, яких же матеріальних збитків завдав префект, котрий у серпні виконував ще й обов'язки ректора?

На це запитання кореспондента «Голосу України» ректор відповів:

— Ситуація склалася так, що я повинен був або піти, або рішуче діяти. А Салія звільнено за те, що матеріальні збитки він міг би заподіяти.

Я зателефонувала нині безробітному Салієві і запитала: що означає і його звільнення, і такі серйозні звинувачення? Чому раптом усім відома прихильність ректора навіть до опального Салія круто повернула в протилежний бік?

— Кон'юнктура змінилася. А звинувачення у непотрібності створення господарських підрозділів нібито тому, що це суперечить статутові цього закладу, вважаю несерйозним. Без них не обійтися, бо у держави не вистачає коштів на утримання університету. Треба заробляти гроші самим.

Щодо неповажливого ставлення до професорів, то тут все просто: я дозволив собі поцікавитися, на які потреби використовуються спонсорські гроші. З'ясувалося, що, крім державної платні, чимало людей в університеті мають ще одну — із спонсорських надходжень, які мали б використовуватися на інші цілі. Тому в декого і руки тремтять — жаль «своє упускати».

І останнє: усіляко підтримуючи запровадження державної мови, я не міг допустити звільнення з роботи добросовісних працівників — коменданта чи прибиральниці — тільки на тій підставі, що вони не володіють українською...

Отака невесела, ніби й звичайна історія: ну не справився чоловік — начальник його звільнив. Тим більше, що й начальник підкреслює: конфлікт має суто виробничий характер. Незрозуміло лише, чому ж із приводу цієї рядової події ректор зібрав таку велелюдну прес-конференцію?

Валентина ПИСАНСЬКА.

БУДАПЕШТ ШЛЕ КИЄВУ ПРИВІТ

Учора до столиці України прибув мер Будапешта пан Габор Демськи. В центрі «Український дім» він відкрив фотовиставку «Рік 1956-й», присвячену дню національного свята Угорщини.

Мета візиту — поновити, налагодити або встановити культурні, наукові, економічні зв'язки з Києвом.

— Ми прагнемо, — сказав мер Будапешта, — розгорнути широке співробітництво у всіх сферах життя міста.

ПОРУШУВАТИ ЗАКОН БУДЕ НЕ ТІЛЬКИ СТРАШНО, А Й НЕВИГІДНО

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

Розглянутий Президією Верховної Ради України проект Кримінального кодексу, що його розроблено і схвалено нашою Комісією та більшістю інших постійних комісій Верховної Ради, грунтується на великому за обсягом інформаційному та науково-дослідницькому матеріалі. Авторський колектив проаналізував статистичні дані про стан, структуру й динаміку злочинності в Україні, починаючи з 1961 року, досвід вітчизняного (у тому числі дореволюційного) та іноземного законодавств, врахував думки практичних працівників.

На нашу думку, проект Кримінального кодексу — якісно новий крок у розвитку кримінального законодавства, що має відповідати реальним змінам, які сталися у соціальному, економічному та політичному житті незалежної України.

Одна з характерних рис проекту, що вигідно відрізняє його від чинного законодавства, полягає в тому, що він робить ставку не тільки на страх перед покаранням, а й на невигідність порушення кримінального закону. Проектом передбачено реальний, а не декларативний захист прав неповнолітніх, осіб похилого віку, встановлення заходів боротьби з організованою злочинністю, передбачено суворі санкції щодо корупції, «білокомірцевої» та міжнародної злочинності.

— Олександре Володимировичу, читачам буде цікаво знати найважливіші особливості проекту Кримінального кодексу, запропонованого вашою Комісією нашому нестабільному суспільству.

— Проект, на мій погляд, є вдалою спробою поновлення історичної наступності вітчизняного кримінального права, яку силоміць було відкинуто на 75 років. Вперше після законів Володимира Великого та Ярослава Мудрого Україна має можливість прийняти власне, а не московське кримінальне законодавство.

Істотна особливість нового проекту — у чотириступінчастій класифікації діянь (кримінальний проступок, провинність, кривда, злочин), що визначається максимально можливим розміром покарання у вигляді позбавлення волі.

Значно розширено загальну частину проекту. Порівняно з чинним кодексом вперше до кримінального законодавства введено такі інститути, норми і поняття, як джерела кримінального законодавства, причинний зв'язок між діяннями і наслідками, що настали; організована злочинна група та злочинна зграя як форми співучасті; причетність до діяння; безплатна праця на користь суспільства, висилка іноземця за межі України, оголошення юридичної особи злочинною організацією та її ліквідація — як нові види покарання; реабілітація і деякі інші.

З урахуванням характеру і особливостей нових відносин і зв'язків, що складаються переважно у сфері економіки, а також правотворчого досвіду інших держав, проект вперше вказує, що за суб'єктів значної частини діянь треба визнавати не лише фізичних, а й юридичних осіб.

У проекті по-новому регламентовано умови настання кримінальної відповідальності для співучасників, визначено коло осіб, що не є співучасниками, та межі відповідальності для співучасників. Розширено коло обставин, які виключають караність (помилка, кримінально-правовий компроміс, виконання наказу, фізичний або психічний примус тощо), встановлено пряму залежність порядку визначення покарань у разі вчинення кількох діянь від відшкодування завданої ними шкоди.

Істотною новизною є й особлива частина проекту Кримінального кодексу. До неї, зокрема, не введено глави про службові злочини, які в чинному законодавстві не мають чітких видових ознак щодо конкретної сфери кримінально-правового регулювання і не містять необхідних характеристик, що дали б змогу індивідуалізувати діяння.

Відсутність зазначеної глави компенсовано, з одного боку, чітким визначенням у загальній частині понять публічної службової особи та функціонера і, з другого, — тим, що підстави й можливість притягнення їх до кримінальної відповідальності у зв'язку зі службовою діяльністю спеціально передбачені у значній кількості статей особливої частини.

Разом з тим до проекту введено 6 нових глав не відомих досі чинному законодавству України. Це — глави про діяння проти миру і безпеки людства; діяння у сфері природокористування; діяння, що посягають на свободу совісті та законну діяльність релігійних конфесій; на діяльність законодавчих та інших представницьких органів, діяльність органів виконавчої влади, безпеки руху транспорту.

На принципово новій концептуальній основі, з урахуванням змін у житті України, що відбулися, появи нових видів діяльності, зародження нових суспільних відносин побудовано глави про діяння проти власності та народного господарства.

Під час розробляння проекту враховували необхідність у декриміналізації окремих діянь, які не потребують через свою малозначність кримінально-правового регулювання.

— Що ж, Президія Верховної Ради своє слово сказала. Хотілося б знати, який ви бачите механізм виконання її Постанови, як має бути враховано доробок Кабінету міністрів, котрий пропонує свій проект Кодексу?

— Насамперед наша Комісія спільно з авторським колективом у визначений термін має внести до проекту зміни і доповнення, що випливають з критичних зауважень, котрі надходять. По-друге, наша Комісія та Комісія у питаннях законодавства і законності мають визначити фактичний стан готовності проекту одноіменного кодексу, що його розробляє Кабінет міністрів України. Треба мати на увазі, що цей проект, як і проект, внесений Комісією з питань правопорядку та боротьби із злочинністю, мусять вивчити постійні комісії Верховної Ради, міністерства і відомства, після чого його треба допрацювати відповідно до зауважень і пропозицій, що надійдуть. Питання щодо можливості поєднання двох законопроектів, гадаю, виправдане лише за умови готовності проекту Кабінету міністрів. Якщо з'ясується, що цей проект не готовий, Верховна Рада України має розглядати проект Кримінального кодексу, поданий Комісією з питань правопорядку та боротьби із злочинністю, а напрацьований до альтернативного проекту матеріал у цьому разі може бути використаний як допоміжний.

Спорт

ЗАМІСТЬ ДВОВЛАДДЯ— ТРИВЛАДДЯ

Футбол

Першість України. Перша ліга, 14 тур: «Автомобіліст» — «Нафтовик» — 0:1. Гол: Никифоров (29). «Металург» — «Прикарпаття» — 1:3. Голи: Коваленко (70) — у господарів, Григорчук (80), Турянський (85), Юрченко (88) — у гостей. «Евіс» — «Скала» — 2:1. Голи: Бугай (8), Кудлюк (38) — у господарів, Редушко (15) — у гостей. «Десна» — «Закарпаття» — 1:0. Гол: Четверик (6). «Хімік» (Житомир) — «Приладист» — 2:0. Голи: Сечин (43), Василишин (70). «Ворскла» — «Динамо-2» — 1:0. Гол: Захаров (34) «Поліграфтехніка» — «Дніпро» — 2:1. Голи: Боровський (15), Чуйченко (56) — у господарів, Постовий (35)—у гостей. На 27 хвилині Чуйченко («Поліграфтехніка») не реалізував пенальті. «Кристал» — «Хімік» (Сєвєродонецьк) — 1:0. Гол: Павлишевський (73). «Норд-АМ-Поділля» — «Сталь» — 2:0. Голи: Гаврилюк (28, 38).

Безперечно, найбільшу увагу привертали матчі за участю лідерів, які проходили в Олександрії та Хмельницькому. Футболісти «Поліграфтехніки» розпочали зустріч із лідером зі стрімких атак і швидко добились успіху. Та після того, як найрезультативніший форвард господарів Чуйченко не реалізував пенальті, «Дніпро» зумів перехопити ініціативу. У другому таймі Чуйченко реабілітував себе, провівши переможний гол.

Алчевська «Сталь» нічого не зуміла протиставити «Поділлю» яке з кожним туром грає все сильніше і сильніше. Долю матчу вирішив Гаврилюк — він із шістьма м'ячами очолив список бомбардирів хмельницької команди.

Дещо несподівано завершився матч у Нікополі. Господарі, забивши гол «Прикарпаттю», готувалися вже святкувати перемогу. Та найрезультативніші форварди ліги Григорчук і Турянський влаштували справжню карусель біля воріт «Металурга». За десять хвилин гості буквально вщент розбили захист господарів.

Тепер на рахунку Григорчука і Турянського по 9 забитих м'ячів. Стільки ж має і Чуйченко («Поліграфтехніка»). У Забранського («Евіс») — 8 м'ячів.

У турнірній таблиці відбулася зміна лідерів. Її очолили «Евіс», «Норд-АМ-Поділля» та «Поліграфтехніка», які мають по 19 очок. По 18 очок у «Дніпра» і «Сталі».

Матчі 15 туру відбудуться 25 жовтня.

Дмитро КОМАРЕНКО.

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Футбол. Першість країни. Друга ліга. 14 тур. «Чайка» — «Титан» — 1:3, «Войковець» — «Меліоратор» — 2:1, «Дружба» — «Таврія» — 0:0, «Азовець» — «Чорноморець-2» — 2:1, «Газовик» — «Медіта» — 1:1, «Галичина» — «Бажановець» — 1:1, «Дністер» — «Вагонобудівник» — 1:0, «Зірка» — «Динамо» — 0:0, «Рось» — «Металург» — 0:1, «Борисфен» — «Шахтар» — 2:0. Лідирує «Явір» (Краснопілля) — 19 очок.

Хокей. Чемпіонат МХЛ. «Сокіл» — «Кристал» — 4:1, «Пардаугава» — «Салават Юлаєв» — 4:2, СКА — «Металург» Мг — 3:1, «Молот» — «Хімік» — 5:2, «Сокіл» — «Ітіль» — 1:1, «Тівалі» — «Лада»—0:3, «Строітєль» — «Спартак» — 0:3, «Крилья Совєтов» — «Трактор» — 2:0, «Авангард» — ЦСКА — 1:2, «Торпедо» У-К— «Торпедо» Я — 4:2.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

★ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

★ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60655.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311198.

1, 3, 4, 5 і 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».